

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОДЕСЬКИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова Педагогічної ради
ОАДФК Одеської політехніки

Сергій МИРОНЕНКО

«30» серпня 2022 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ
У ВІДОКРЕМЛЕНОМУ СТРУКТУРНОМУ ПІДРОЗДІЛІ
«ОДЕСЬКИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Розглянуто та схвалено
на засіданні Педагогічної ради
ОАДФК Одеської політехніки
Протокол від 30.08.2022 року № 1

Одеса
2022

ЗМІСТ

1	Загальні положення.....	3
2	Поняття плагіату і його форми.....	4
3	Основні завдання Положення.....	5
4	Формування академічної доброчесності та запобігання академічного плагіату.....	5
5	Заходи щодо запобігання та виявлення плагіату.....	8
6	Порядок перевірки на академічний плагіат.....	8
7	Відповідальність за академічний плагіат.....	10
8	Порядок подання апеляції та її розгляд.....	10
9	Прикінцеві положення.....	11
	Додатки.....	12

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про запобігання та виявлення плагіату у Відокремленому структурному підрозділі «Одеський автомобільно-дорожній фаховий коледж Національного університету «Одеська політехніка» (далі – Положення), розроблене відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про авторське право і суміжні права», «Рекомендацій щодо запобігання академічного плагіату та його виявлення в наукових роботах (лист Міністерства освіти і науки України від 15.08.2018 року № 1/11-8681), Цивільного кодексу України, Положення про академічну доброчесність у Відокремленому структурному підрозділі «Одеський автомобільно-дорожній коледж Національного університету «Одеська політехніка» (далі - Коледж) з метою запобігання, виявлення та протидії академічного плагіату в наукових та навчальних працях педагогічних і науково-педагогічних працівників (далі – педагогічних працівників) та здобувачів освіти.

1.2 Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності.

1.3 Положення спрямоване на формування академічної етики та поваги до інтелектуальних надбань і покликане сприяти впровадженню практики належного цитування через визначення поняття та форм плагіату, методів запобігання його поширенню, процедури розгляду та фіксування фактів плагіату, а також формалізації можливих наслідків його вчинення у межах Коледжу.

1.4 Положення включає процедури та заходи:

- формування академічної доброчесності;
- із формування етосу, який не сприймає академічну нечесність;
- створення умов, що унеможливають академічний плагіат;
- виявлення академічного плагіату в наукових та навчальних працях педагогічних працівників та здобувачів освіти (статті, навчально-методичні посібники, науково-дослідні, курсові проекти (роботи), дипломні проекти чи кваліфікаційні роботи тощо);

- притягнення до відповідальності за результатами виявлення академічного плагіату.

1.5 Положення розповсюджується на навчальні праці педагогічних працівників Коледжу та здобувачів освіти.

2. ПОНЯТТЯ ПЛАГІАТУ І ЙОГО ФОРМИ

2.1 *Академічна доброчесність* – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2.2 *Плагіат* – оприлюднення, повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору (ст. 50 ЗУ «Про авторське право і суміжні права»).

2.3 *Плагіат академічний* – навмисне відтворення педагогічним працівником або здобувачем освіти у письмовій або електронній формі чужого твору, опублікованого на паперовому або офіційно оприлюдненого на електронному носії, повністю або частково, під своїм іменем без посилання на автора.

2.4 *Автор* – фізична особа, творчою працею якої створено твір.

2.5 *Твір* – інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційному вебсайті Коледжу (посібник, монографія навчальне видання, стаття тощо).

2.6 *Цитата* – порівняно стислий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному вебсайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

2.7 *Різновиди плагіату:*

- видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї жодних змін;

- дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) без належного оформлення цитування;

- внесення незначних правок у скопійований матеріал (перформулювання речень, зміна порядку слів у них тощо) та без належного оформлення цитування;

- представлення суміші власних і запозичених аргументів без належного цитування;

- парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних зворотів або

пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет);

- компіляція – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту.

3. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПОЛОЖЕННЯ

3.1 Основними завданнями Положення є:

- створення системи ефективного запобігання, поширення та виявлення плагіату в роботах педагогічних працівників та здобувачів освіти Коледжу;

- розвиток навичок добросовісної та коректної роботи із джерелами інформації;

- підвищення якості організації та ефективності освітнього процесу;

- дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальної власності інших осіб;

- активізація самостійності та індивідуальності при створенні власних творів, а також підвищення відповідальності за порушення правил цитування;

- дотримання прав інтелектуальної власності фізичних та юридичних осіб педагогічними працівниками та здобувачами освіти при роботі з оприлюдненими (опублікованими) джерелами інформації;

- забезпечення належного кваліфікаційного рівня письмових робіт, що виконуються у Коледжі;

- стимулювання самостійності та індивідуальності при виконанні (створенні) письмових робіт (авторського твору).

4. ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

4.1 Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачів освіти;

- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

4.2 Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

4.3 Заходи по формуванню академічної доброчесності та запобігання виявлення академічного плагіату:

4.3.1 Ознайомлення педагогічних працівників та здобувачів освіти з даним Положенням з метою запобігання академічного плагіату та встановлення відповідальності за його виявлення.

4.3.2 Формування та видання наукових та навчальних матеріалів здійснюється із дотриманням вимог щодо належного оформлення посилань на використані джерела інформації.

4.3.3 Введення до виховної роботи Коледжу, його структурних підрозділів, відділень, циклових комісій або кафедри заходів із формування у здобувачів освіти етичних норм, що унеможливають академічний плагіат.

4.3.4 Розміщення даного Положення на офіційному вебсайті Коледжу.

4.3.5 Усі наукові та навчальні праці педагогічних працівників та здобувачів освіти Коледжу розглядаються та обговорюються за засіданнях циклових комісій, кафедри та методичної ради.

4.3.6 Підготовлені праці педагогічних працівників можуть проходити обговорення на наукових конференціях, методичних семінарах, круглих або дискусійних столів та можуть бути представлені до публікації у різних виданнях.

4.3.7 При рекомендації до друку перед захистом курсового проєкту (роботи) або дипломного проєкту, кваліфікаційної роботи все має бути перевірено на відсутність академічного плагіату.

4.3.8 Перевірка на академічний плагіат здійснюється на етапі представлення матеріалів робіт для розгляду керівникам письмових проєктів (робіт). Керівник несе відповідальність за проведення перевірки проєкту (роботи) на наявність плагіату.

4.3.9 Курсові проекти (роботи) або дипломні проекти, кваліфікаційні роботи виконуються здобувачами освіти самостійно під керівництвом педагогічного керівника. Оформлення проекту (роботи) має відповідати вимогам написання згідно з методичними рекомендаціями, розробленими і затвердженими на засіданні циклової комісії або кафедрі Коледжу.

4.3.10 Педагогічні працівники та здобувачі освіти Коледжу, які не згодні з висновком керівника кваліфікаційної роботи, дипломного проекту (роботи), курсової роботи (роботи) мають право звернутися до комісії з питань академічної доброчесності або методичної ради, із письмовою заявою про проведення повторної перевірки письмової роботи на академічний плагіат.

4.3.11 Перевірку навчальних курсових проектів (робіт), дипломних проектів (кваліфікаційних робіт) та науково-методичних праць на унікальність та наявність в них плагіату можливо проводити за допомогою безкоштовних програм, які знаходяться в мережі Інтернет у вільному доступі:

- AdvegoPlagiatus - програма пошуку в Інтернеті часткових або повних копій текстового документа з достатньо простим інтерфейсом;

- Plagiatus показує ступінь унікальності тексту, джерела тексту, відсоток збігу тексту;

- Etxt Antiplagiat - програма для перевірки унікальності тексту, яка дозволяє провести детальний аналіз тексту і визначити оригінальність статті в процентному співвідношенні. Etxt Antiplagiat має також он-лайн версію для перевірки коротких текстів до 5000 знаків;

- інші за вибором керівника роботи.

4.4 Вимоги до електронного варіанту роботи:

4.4.1 Перевірка курсових проектів (робіт), кваліфікаційної роботи, дипломного проекту (роботи) здобувачів освіти на наявність плагіату проводиться на основі представленого електронного варіанта. Письмова робота здається повністю, починаючи з титульного аркушу і закінчуючи додатками у форматах: *.docx (*.doc) або *.pdf. У назві файлу зазначається прізвище, ініціали та група студента (наприклад: «Іванов І. І. 233АВ.docx»)

4.4.2 Перевірка навчально-методичних робіт педагогічних працівників на наявність плагіату проводиться на основі представленого електронного варіанта. Робота здається повністю, починаючи з титульного аркушу і закінчуючи додатками у форматах: *.docx (*.doc) або *.pdf. У назві файлу зазначається прізвище, ініціали та назва роботи (наприклад: «Іванов І. І. Робочий зошит з інформатики.docx»).

5. ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ ПЛАГІАТУ

5.1 Студенти всіх форм навчання, несуть відповідальність за коректну роботу із джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; порушення загальноприйнятих правил цитування відповідно до Положення.

5.2 Заходами про запобігання плагіату є:

- внесення в навчальні програми обов'язкового вивчення методів написання дослідницьких матеріалів з уникненням плагіату;
- навчання студентів грамотному викладанню своїх думок та правилами цитування;
- ознайомлення студентів з науковою етикою та етичними проблемами, що виникають в процесі наукового дослідження;
- пояснення студентам, що творча робота має бути індивідуальною, а також повністю розкривати задану тему за передбаченим планом;
- забезпечення навчального процесу великим вибором тематик з вузькою і актуальною специфікою, що дозволяють значно зменшити відсоток плагіативних робіт;
- забезпечення поетапної звітності, оскільки однією з причин плагіату є неправильно організований час на виконання творчого завдання;
- проведення публічного захисту робіт.

5.3 З метою уникнення плагіату необхідно:

- ретельно підготуватись до дослідницької роботи, працюючи з інформаційними джерелами;
- консультуватись з керівником дипломного проєкту, курсової роботи (проєкту);
- дотримуватись балансу між запозиченими і власними ідеями;
- робити примітки;
- при наведенні власних ідей поряд з цитуванням іншого джерела, необхідно переконатися в чіткому їх розрізненні;
- бути обережним при перефразуванні. Навіть при зміні слів автора оригінального тексту при збереженні основної ідеї посилання є необхідним;
- постійно оцінювати надійність використаних джерел.

6. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ НА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

6.1 Перевірці на академічний плагіат підлягають:

- навчальні проєкти, реферати, есе здобувачів освіти;

- навчально-методичні праці (підручники, навчальні посібники та інші роботи, що вимагають рекомендації методичної ради Коледжу до видання);
- рукописи статей, тези доповідей (конференцій, семінарів).

6.2 Безпосередню перевірку, зазначених у п. 6.1 матеріалів, за відповідним дорученням заступника директора з навчальної роботи здійснює Комісія з питань дотримання академічної доброчесності щодо виявлення та запобігання академічного плагіату в Коледжі. Для перевірки матеріалів на ім'я заступника директора з навчальної роботи подається заява відповідного зразка (Додаток 1 до Положення).

6.3 Перевірка зазначених у п. 6.1. матеріалів проводиться згідно з інструкцією (Додаток 2 до Положення) за допомогою одного або декількох програмно-технічних засобів з визначенням унікальності роботи. При цьому використовується така орієнтовна шкала (у відсотках до загального об'єму матеріалу): - висока унікальність – 90-100 %, робота допускається до опублікування; - середня унікальність – 70-89,9 %, робота допускається до опублікування; - низька унікальність – 50,9 – 69,9 %, робота потребує доопрацювання та повторної перевірки; - дуже низька унікальність – 50,0 % і нижче, робота відхиляється без права подальшого розгляду.

6.4 Для підвищення об'єктивності перевірки унікальності роботи застосовується принаймні дві програми пошуку і виявлення плагіату. Залежно від поставленого завдання особа, яка здійснює перевірку, самостійно обирає програму, функціональні можливості якої в максимальній мірі задовольняють поставленому завданню.

6.5 Результати перевірки на академічний плагіат оформлюються експертним висновком про перевірку на наявність академічного плагіату (Додаток 3 до Положення) з подальшим допуском матеріалів до друку, відправку матеріалів на доопрацювання або відхилення без права подальшого розгляду.

6.6 Особа, яка виявила академічний плагіат (компіляцію) у творах, що є навчально-методичними роботами (підручник, навчальний посібник, стаття, тези) службовою запискою повідомляє про це заступника директора з навчальної роботи в Коледжі.

6.7 Педагогічний працівник, який виявив академічний плагіат (компіляцію) у творах здобувачів освіти (стаття, тези, реферат, есе тощо) попереджає про це їх.

7. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

7.1 Виявлення фактів академічного плагіату (компіляцій) в осіб педагогічного складу може бути враховано при атестації, подовженні дії трудового договору (контракту) на займаній посаді.

7.2 Педагогічні працівники, що публікують навчально-методичні праці, несуть особисту відповідальність за коректну роботу із джерелами інформації; за дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; за порушення загальноприйнятих правил цитування шляхом прийняття правил цитування та наукової етики, представлених у цьому Положенні.

8. ПОРЯДОК ПОДАННЯ АПЕЛЯЦІЇ ТА ЇЇ РОЗГЛЯД

8.1 У випадку незгоди з результатами перевірки автор (автори) роботи має (мають) право подати апеляцію. Апеляція подається на ім'я директора Коледжу у триденний термін після оголошення результатів перевірки.

8.2 Після подання автором (авторами) апеляції за наказом директора Коледжу створюється комісія для розгляду апеляції, яка повинна розглянути апеляційну заяву у семиденний термін після створення комісії. У випадку необхідності отримання додаткової уточнюючої інформації засідання апеляційної комісії може проводитись у кілька етапів.

При виникненні у членів комісії сумнівів щодо наявності академічного плагіату у представлених документах (курсіві проекти (роботи), методичні посібники тощо) такі сумніви трактуються на користь особи, документи якої розглядається апеляційною комісією.

8.3 Комісія з розслідування фактів академічного плагіату також може створюватися за наказом директора Коледжу як з ініціативи педагогічних працівників Коледжу, так і за заявами сторонніх осіб, а також за дорученням відповідних державних установ.

8.4 При розгляді апеляцій на результати перевірки навчальних та кваліфікаційних робіт (дипломних проектів (робіт)) здобувачами освіти до складу комісії обов'язково залучається представник органу студентського самоврядування Коледжу.

8.5 Про дату, місце та час проведення засідання апеляційної комісії заявника попереджають за допомогою наявних засобів зв'язку щонайменше за два робочі дні. Якщо заявник не з'явився на засідання комісії, то питання розглядається за його відсутності.

він був присутній на засіданні комісії). Заявник має право зазначати згоду або незгоду з висновками комісії та надати свої зауваження.

8.7 Встановлення комісією фактів оригінальності (низької унікальності) є підставою для:

- відмови у наданні дозволу (рекомендації) до опублікування матеріалів;
- відмови у допуску до захисту дипломного проєкту (роботи), кваліфікаційної роботи, курсової роботи (проєкту);
- відправки матеріалів на доопрацювання;
- видачі іншого варіанта завдання для навчальних проєктів (робіт) здобувачів освіти;
- відхилення роботи, виконаного завдання без права подальшого розгляду.

8.8 Виявлення фактів плагіату у педагогічних працівників Коледжу може бути враховано при продовженні з ними дії контракту (трудового договору).

8.9 Висновки апеляційної комісії щодо академічного плагіату (компіляцій) у роботах здобувачів освіти зберігаються на відділеннях, у роботах педагогічних працівників – у методичному кабінеті.

9. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

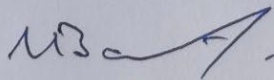
9.1 Дане Положення розглядається і схвалюється Педагогічною радою Коледжу та затверджується директором Коледжу.

9.2 Зміни та доповнення до цього Положення розглядаються і ухвалюються Педагогічною радою Коледжу та затверджуються директором Коледжу. У тому ж порядку Положення скасовується.

9.3 Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи Коледжу відповідно до їх функціональних обов'язків.

9.4 Коледж забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний сайт.

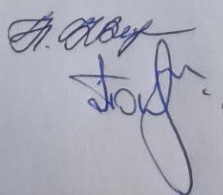
Заступник директора з НР

Валентина МАТЯШ

ПОГОДЖЕНО:

Заступник директора з ВР

Наталія КАРАЯНІ

Юрисконсульт

Елеонора ПОЛУМИСНА

Додаток 1

Заступнику директор з НР

(П.І.Б.)

(посада, місце роботи/навчання здобувача освіти
вказують відділення, курс, групу)

(П.І.Б.)

ЗАЯВА

Прошу перевірити мою роботу (реферат, стаття, посібник, методичні рекомендації тощо.....) на тему (назва роботи) на наявність академічного плагіату. Всі запозичення з друкованих та електронних джерел мають відповідні посилання. Я ознайомлений(а) з діючим Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Коледжі, згідно з яким виявлення плагіату є підставою для відмови в допуску моєї роботи до друку та застосуванні дисциплінарних заходів. Додаток: електронний варіант роботи додається.

(Дата)

(Підпис)

Додаток 2

ІНСТРУКЦІЯ

щодо порядку подання робіт для перевірки на академічний плагіат

Для реалізації положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Коледжії:

1. Здобувач освіти (студент), працівник Коледжу подає заяву (Додаток 1) та письмову роботу в електронному вигляді (див. п. 6.1 Положення) Комісії з питань академічної доброчесності (виявлення та запобігання академічного плагіату).

2. Упродовж 10 днів з дня подачі матеріалів відбувається перевірка роботи. Результати перевірки оформляються у вигляді «Експертний висновок про перевірку на наявність академічного плагіату» і видаються автору.

3. Експертний висновок про перевірку на наявність академічного плагіату є підставою про допуск письмової роботи (методичних рекомендацій, посібника, підручника) до друку або доопрацювання.

4. Допуск до перегляду результатів перевірки усіх письмових робіт мають: директор Коледжу, заступники директора, методист, голова Комісії, відповідальний за перевірку на антиплагіат.

Додаток 3

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

про перевірку на наявність академічного плагіату Комісія з питань дотримання академічної доброчесності (виявлення та запобігання академічного плагіату) в Коледжі, створена наказом директора від «_____» _____ 20_____ року № _____, перевіривши роботу ППП автора на тему: « _____ », прийшла до наступного висновку: _____ станом на _____.

Голова Комісії _____

дата перевірки роботи

підпис

власне Ім'я ПРІЗВИЩЕ